

Credulniška upravniški pre-
stori: 2057 S. Lawndale av.
Office of publication:
2057 S. Lawndale av.
Telephone: Lawndale 4635.

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LETO—YEAR XII. Chicago, Ill., četrtek, 4. septembra (September 4) 1919. Subscription \$4.00 Yearly. STEV.—NUMBER 208.

Published and distributed under permit (No. 148) authorized by the Act of October 3, 1917, in file of the Post Office of Chicago, Illinois. By order of the President, A. S. Barlesson, Postmaster General.

JUGOSLOVANI ZASLIŠANI PRED SENATNIM ODSEKOM.

Eksekutiva "Jugoslovanskega republičanskega združenja" je dobila brzojavno povabilo, da pošlje deputacijo, katera bo zagovarjala pred senatnim odsekom jugoslovanske meje. Deputacija zaslišana danes.

Washington, D. C. 3. sept. Senator Henry Cabot Lodge, predsednik senatnega odseka za sunje zadeve, je hrskojavno obvestil izvrševalni odbor "Jugoslovanskega Republičanskega Združenja," da bo senatni odsek zaslišal deputacijo "Jugoslovanskega Republičanskega Združenja" v četrtek ob desetih urah.

Chicago, Ill. 3. sept. Deputacija "Jugoslovanskega Republičanskega Združenja" se je nemudoma podala v Washington.

Wash. D. C. 3. sept. — Jugoslovanska deputacija je dospela v Washington in obstoji iz šestih članov "Jugoslovanskega Republičanskega Združenja," ki reprezentira največjo politično organizacijo Jugoslovancev v Združenih državah. Doudaj še ni znano, če se prišli zastopniki tudi katera druge jugoslovanske politične organizacije v Washington. Deputacija je takoj očrnila svoj glavni stan, v katerem daje potrebne informacije ameriškim častnikom. Izvedelo se je, da bo organizacija zagovarjala pred senatnim odsekom meje pred-tem, najmi imperijalističnih sosedov, do katerih je mlada jugoslovanska država upravičena z geografičnega, etnografičnega in narodnega stališča.

DÉLAVSKO GIBANJE V AKRONU.

Akron, O. — V tovarnah baronov kavčuka so zastavkali strojniki, ker tovarnarji niso hoteli sprejeti predsednika organizacije strojnikov in Wm. R. Knudsena, zastopnika strojnikov, da se pojanjata z njimi.

Strojniki zahtevajo 44 ur dela na teden, 80c mezdne na uro za strojnike, 90c v delavnicah, v katerih vrtajo luknje, in en dolar na uro za delavce, ki izdelujejo orodje. Za delavce, ki delajo ponoči, zahtevajo, da delajo le 40 ur v tednu in da prejema tisto mezdo kot delavci po dnevu za 44 ur dela v tednu.

Velika nezadovoljnost se je pojavila tudi med drugimi delavci, ki delajo v teh tovarnah. Delavci zahtevajo 44 ur dela v tednu. V teh tovarnah dela do osemdeset tisoč delavcev, ki so siti kompijnjskih dobrotvornih naprav.

TATOVJI NIMAJO "RESPEKTA DO DRAGOCENIH PISOV.

Detroit, Mich. — Mestne oblasti poročajo, da so si tatovi, vionileci in cestni roparji prisvojili v letu in dvajsetih urah za \$71.719 tujege blaga. Ukrađenih je bilo eden in dvajset avtomobilov, pes vreden \$3.500 in za tisoč dolarjev avtomobilskih lin iz gumi-ja.

Policija pravi, če imo rokomalharji tako nadaljevali z delom, da bodo lahko tekmovali kmalu s pridanišči v največjih ameriških mestih za mojstrstvo v rokomalharaki stroki.

JEZERO JE VEKLEO TRUPLJO.

Chicago, Ill. — Michiganansko jezero je vrglo na obrežje truplo 25 let stare žene, ki je bila obležena, bila je le brez življenja in klobuka.

Policija sodi, da je ženska najbrž sama skočila v vodo. Na nekem drugem mestu so valovi splovili na snho truplo 24-letnega voznika Joseph Mertensa.

AMERIŠKI ZASTOPNIK ZAPUSTI BUDAPEŠTO, AKO SE ENTENTA NE GANE.

Paris, 3. sept. — Ameriška delegacija je danes zagrozila, da bo ameriški zastopnik, general Bandholtz, odpoklican iz Budapešte, ako mirovna konferenca ne podvzame drastične akcije napram Rumuniji. Iz Budapešte poročajo, da je diktator Friedrich še na krmilu in da je dejal, da se ne umakne nobeni drugi vladi dokler se ne izvrše volitve na Ogrskem. Dalje poročajo, da se Friedrich pogaja z Rumunijo za separadni mir.

PLUMB OBTOŽUJE ŽELEZNIŠKE FINANČNIKE.

PRIPOROČA TAKOJŠNJO PREISKAVO PO KONRESU.

Svoje obtožbo je poslal pisмено predsedniku odseka za domačo in tujo trgovino.

Washington, D. C. — Glenn E. Plumb, ki je izdelal takozvani Plumbov načrt za podraževanje ameriških železnic, je poslal kongresniku John J. Eschu, predsedniku zborniškega odseka za domačo in tujo trgovino, pismo, v katerem obtožuje, da so bile izvršene aleparije v železniških financah.

Del njegovega pisma se glasi: Obtožujemo, da železnice v Združenih državah žele, da kongres legalizira sleparsko naloženo denar v lastnini kot račun, sleparski za več milijard dolarjev in zgrajen v protislovju z ustavo posameznih držav in Združenih držav. Na podlagi teh sleparskih milijard skušajo pomnožiti s pomočjo kongresnega zakona življenske troške vsemu narodu, da prejmejo najmanj šest odstotkov od previseke vozne.

Obtožujemo, da kontrolirajo ljudi, ki rinejo dalje za zaroto v trgovski zbornici Združenih držav in v drugih zastopih, popolnoma ali deloma Morganovi interesi, Rockefellerjevi interesi in Goluidovi interesi. S pomočjo zvezanih bančnih ravateljstev in zaupnih družb kontrolirajo te tri finančne skupine 254.000 milj železnice v Združenih državah. Predložili bomo izdelane tablice, ki pokazujejo sorodstvo teh zvezanih ravateljstev in finančnih interesov do železnic.

Dalje v pismu obtožuje Plumb, da je železniški kapital močno zvođen in da hočejo ti interesi odločati o usodi dveh milijonov železniških uslužbencev in njih družinah.

Plumbova obtožba je napravila velik učinek na vso ameriško javnost in slišijo se glasovi, da je treba njegove obtožbe preiskati in dognati, koliko je resnice v njih.

Plumb je pravni svetovalec štirih železniških organizacij, ki je nastaneno preštudiral položaj, v katerem se nahajajo železnice, preden je prišel s svojimi obtožbami na dan.

GONJA PROTI TUJEKEMSKIM DELAVCEM.

Lawrence, Mass. — Tukaj je pričela agitacija, da se odpuste tujezemski delavci in se mesto njih nastavijo le tisti vojaki, ki so člani organizacije, poznane pod imenom Ameriška legia.

SOCIALNI NEPEKOJ NARASČA V ITALJI; STAVKE IN NEZADOVOLJNOST KMETOV.

Rim. — Stavka 2000 tiakarjev in črkostavecev v Rimu traja že sedem tednov. Devet največjih časopisov je prizadetih. Tipografska organizacija v Milanu prispeva tedensko 10.000 lir za stavkarje, ki prejemaajo podporo tudi od drugih delavcev. Med kmeti raste nezadovoljnost. V rimski provinciji so se kmetje polastili zemlje, ki ni kultivirana.

PRIVATNI VELEINTERESI PROTI NASELJEVANJU VOJAKOV.

KANADSKA VLADA JE PŘIČELA IZVAJATI-SVOJ NAČRT ZA NASELJEVANJE.

Privatni interesi protestirajo.

Omaha, Neb. — Kanadska vlada bi brez vsakih ovir izvedla svoj načrt za naseljevanje doslužnih vojakov, če bi ne imeli zemljišnih interesov in spekulativov, ki ne obdelujejo zemlje, ampak jo drže proč od trga in čakajo na ugodno priliko, da svet poskoči v ceni.

Vlada v Kanadi se je odločila, da naseli doslužne vojake na zemljišnih. Zemljišni interesi in spekulativje bi ne imeli najmanjšega ugovora proti načrtu, če bi vlada plačala svet, ki je pod kontrolo teh interesov, po ceni, ki jo diktirajo. Privatni interesi bi se oboje podpirali vlado in bi dejali, da je storila zelo pameten zaključek, ker naseljuje doslužne vojake na neobdelanih zemljišnih. Ali vlada noče plačati pretiranih in oderuških cen za neobdelana zemljišča, ampak se ravna po postavi za naseljevanje, ki je bila sprejeta pred tremi leti.

V Britski Kolumbiji je kupilo svet tudi več Nebraska, ki so pustili ta svet ležati in so lepo čakali, kdaj pojde cena temu svetu navzgor. Ta svet so kupili že pred osmimi in devetimi leti, tako da bi ga lahko pričeli obdelovati že zdavnaj, če bi imeli resno voljo ga spremeniti v rodovitno polje. Te resne volje ni bilo pri njih in svet je ostal neobdelan.

Ta svet zdaj potrebuje kanadska vlada, da na njem naseli doslužne vojake. Vlada je ocenila ta svet po pet dolarjev akter in je obvestila lastnike, če niso zadovoljni s to ceno, da lahko apelirajo proti vladnemu odloku.

Odlok vlade je povzročil ogenj v strehi in zemljišnih veleinteresi in spekulativje zdaj kriče, da jim hoče vlada svet zapleniti, dasiravno jim je ponudila po pet dolarjev od akra in jih obvestila, da se lahko pritožijo proti vladnemu odloku.

IRCI PRED SENATNIM ODSEKOM.

Washington, D. C. — Senatni odsek za zunanje zadeve je v soboto zaslišal deputacijo Ireev, ki nasprotujejo ratifikaciji mirovne pogodbe v sedanji obliki in zahtevajo neodvisno irsko republiko. Več kot 100 Ireev je bilo v deputaciji.

VREME.

Chicago in okolice: V četrtek večerjeidel oblačno in hladno. Severni vetrovi.

RUDARJI V ANGLIJI ZAVRGLI NAČRT VLADE, TIKAJOO SE RUDNIKOV.

London. — Izvrševalni odbor rudarske organizacije je sklenil priporočiti delegatom konferenco, ki se je otvorila 3. septembra, da zavrzajo načrt vlade, ki se tiče rudnikov. Rudarji zahtevajo nacionaliziranje rudnikov, čemur se vlada upira. Rudarska konvencija ima odločiti, da li bodo rudarji v zvezi z ostalimi delavskimi organizacijami pričeli z direktno akcijo ali bodo preje izbrali parlamentarna sredstva.

PREMIJJE NA INDUSTRIJSKEM POLJU PŘIPOROČENO.

V TEM ČASU NAJ PŘEDSEDNİK USTVARI NORMALNE RAZMERE.

Tako priporoča Newyorška delavska federacija.

New York, N. Y. — Newyorška delavska federacija priporočda, da za šest mesecev prenehajo stavke in drugi spori v industriji, da ima predsednik priliko ustvariti normalne razmere, da se znizajo življenske troški.

Apel, ki ga je izdelala Newyorška delavska federacija, se obrada direktno do delavcev in jim priporočda, da prenehajo z mezdinimi zahtevami, da se pomnoži produkcija in da nastanejo razmerje zopet normalne.

V apelu izrekaajo upanje, da bodo delavci le tedaj pozvani na stavko, kjer se pojavi brezmejno lakotnost.

Newyorška delavska federacija je imenovala svoj odbor dne 29. julija, da preštudira industrijske in življenske razmere in na podlagi teh študij poda svoje poročilo in potrebna priporočila za odpravo nenormalnih razmer. Odbor se je letil dane naloge in je zdaj priobčil rezultat svojih študij.

V krogih strokovno organiziranega delavstva dvomijo, da bo to priporočilo imelo tudi praktičen uspeh, ker je med privatnimi podjetniki toliko prenapetih izidavcev, da bo nemogoče obdržati mir skozi šest mesecev, pa če imajo delavci najtrdnješo voljo, da ga obdrže.

Delavci nimajo kontrole nad profitiraji, ki izrabijo vsako priliko, da navijejo cene navzgor. Ravno tako so med privatnimi podjetniki nestrpneži, ki bodo pričeli takoj trgati delavsko mezdo, ko opazijo, da se vracamo v normalne čase. Tudi nad temi nimajo delavci nobene kontrole, torej ni odvisno le od delavcev, če se ohrani mir v industriji skozi 6 mesecev, ampak prizadeti so tudi podjetniki. Od njih je celo več odvisno kot od delavcev, če se ohrani premirje, dokler ne nastanejo razmere zopet normalne.

BRUTALEN ROPARSKI UMOR.

Chicago, Ill. — Štirje zamorski tolovaji so vstopili v restavracijo Theodora Chacolosa in ukazali navzočim, naj dvignejo roke kvliško. Chacolos se je malo obotavljal in vodja roparjev je ustrelil. Chacolos se je težko ranjen zgrudil na tla. Takoj je eden tolovaj skočil k registru za gotovino in ga izpraznil. Pohral je iz njega trideset dolarjev.

Chacolosev brat Nicholas, ki je delal v kuhinji, je pograbil samokres in prihitel v restavracijo, ko je slišal počiti strel. Toda roparji so bili že na ulici. Htel je za njimi in je na ulici oddal nekaj strelav nanje, ki so pa zgrešili cilj.

LETALCO SE JE UNIL.

Montgomery, Ala. — Letalec Richard L. Johnson, bivši lajt-nant v ameriškem letalskem zboru, je padel iz zračnih višav na tla in obležal mrtev na tleh.

AVSTRIJA JE ZAČELA VOJNO, ZATO MORA NOSITI POSLEDICE.

"Ljudstvo in vladarji Avstro-Ogrske odgovorni za vojno", se glasi nota. V petih dneh mora biti podpisana. — Končni pogoji še neobjavljeni. Nemčija mora spremeniti ustavo.

ZAVEZNIKI PRETRGAJO DIPLOMATIČNE VEZI Z RUMUNIJO?

Paris, 3. sept. — (Associated Press). — Vrhovni svet mirovne konferencie je danes sklenil poslati rumunski vladi ultimatum glede njenega delovanja na Ogrskem. Vsebina tega ultimatum je zelo stroga in ako Rumunija ne izpolni zahtev, katere so ji zavezniki predložili v določenem času, bodo pretrgali vse diplomatske vezi in postopali z njo kot s sovražno državo.

IZBRUH NOVE REVOLUCIJE V BUDIMPEŠTI.

NEKAJ O POLOŽAJU V ESTONIJI.

Boljševiki torpedirali angleško bojno ladjo v Baltičkem morju.

London, 3. sept. — Iz Amsterdamu je prišla brzojavka "Central News," da je v Budapešti labruhnla nova revolucija.

London, 3. sept. — Admiralska znanja, da je bil zadnje soboto torpediran in potopljen britaki rusilec "Viktoria" v Baltičkem morju. Osem moč je izgubilo življenje.

Brezkrižna brzojavka poročda iz Moskve, da so sovjetske čete reokupirale zunanje utrdbe Dvinsk na južnozapadni fronti.

London, 3. sept. — Iz Moskve javljajo, da se rdeča armada pripravlja za napad na Reval in za invazijo Finske, ako Estonci in Finci ne nehajo s podporanjem ententne kampanje. Sovjetska vlada je poudila mir Estoncem.

Reval, Estonija, 31. avg. — (Poroča Richard Henry Little listu "Chicago Tribune"). — Zdi se, da ententa pričakuje, da bodo majhna ljudstva na zapadnem robu Rusije pometla s boljševizmom s površja Rusije. Tukaj ni ne vemo, kaj početa Kolčak in Denikin na vzhodu in jugu, ampak protiboljševička kampanja na zapadu je zelo šepava. Finci, Estonci, Leti in Litvinci se držne na svojih mejah in ni se jim ne ljubi bojevanje na boljševičkem ozemlju. Omenjeni narodli se boje boljševikov in če jih ententa zagotavlja, da je ona za njih, smatrajo, da je ententa zelo daleč od njih, da bi jih otela, ako se bodo hoteli boljševiki masčevati nad njimi. Belorusi so še najbolj aktivni, ampak zadnje čase so izgubili blizo 20.000 moč in vsi njihovi napadi so prenehali.

Stvar je taka, da je tukaj velik ruski element, ki se ne briga, na kateri strani se vojskuje, samo da ima dovolj jesti vsak dan. Kadar imajo boljševiki dovolj hrane, tedaj so te čudne čete na njihovi strani; kakor hitro pa slišijo, da so Angleži pripeljali v Reval novo zalogo moke, kave in cigarete, zapustijo rdečo armado in se pridružijo beli armadi. Kadar pa beli armadi zmanjka kruha, izginejo kar čez noč in drugi dan se kar v celih regimentih pojavijo na strani boljševikov.

Sprva so zavezniki pošiljali zivila, toda ne streliva, zdaj pa prihajena angleških ladjah samo strelivo, živil pa nič. Tukaj se je že pojavila zima, toda bela armada je slabo obležena in vojaki se slabo zanimajo za granate in strojne puške, pač pa vprašujejo, kdaj pridejo ževlji in kožuhji.

Nadaljevanje na 3. str. 3. kol.)

Paris, 3. sept. — Karl Renner, načelnik avstrijske mirovne delegacije, je včeraj prejel zadnje formalne pogoje mira in obenem noto, v kateri je pojasnjeno, zakaj so zavezniki odbili mnoge ugovore in proteste Avstrije. Renner je sinoči odšel na Dunaj. Pred odhodom je izjavil, da je pet dni premalo časa, kajti avstrijska narodna skupščina se snide še le v soboto nakar bo raspravljala o pogodbi. Zavezniki mogoče podaljšajo obrok za podpis pogodbe.

Nota, ki spremlja mirovno pogodbo, je presenetila avstrijske delegate. Jedro note je, da je ljudstvo bivšega avstro-ogrškega cesarstva ravno toliko odgovorno za vojno kakor bivši avstro-ogrski vladarji, ker je podpisalo vladarje od začetka, dasiravno zdaj trdi, da je vrglo raz sebe jarem Habsburgovcev.

Nota pravi, da je "avstrijsko ljudstvo" odobravalo ultimatum Srbiji, ki je bil "hinavska pretveza za začetek vojne," dalje, da je "ljudstvo dovolilo svojim vladarjem sarnotniško sodelovanje s Nemčijo, ki je imelo namen zanniti svetovni požar, in da je avstro-ogrsko ljudstvo leta in leta podpiralo militaristični komplet za deminiranje Evrope."

Te besede so odgovor na en-avstrijskih not, v kateri pravijo delegatje Nemške Avstrije, da je njihova država nova, kakor je Čehoslovakija itd. in da ni bila nikoli v vojni z entento, ter da je valed tega opravičena do ravno takihnih koncesij kot ostale nove države na teritoriju bivše monarhije.

Na drugem mestu je natančno definirano, da zavezniki smatrajo je avstrijske Nemce in Madžare za soodgovorne z njihovimi bivšimi vladarji vred za vojno. Zavezniki odklanjajo utemeljevanje avstrijske delegacije, da je le habsburška dinastija odgovorna za vojno. "Če bi bilo ljudstvo Avstrije — se glasi nota — pred leti ali vsaj tekom vojne poskušalo omejiti moč gospodujočega militarističnega duha, če bi bilo protestiralo proti vojni in odreklo podporo vladarjem, tedaj bi se mirovna konferenca vsekakor ozirala na njihov protest; jasno pa je, da je nova Avstrija nastala še le potem, ko je bila stara Avstrija premagana od zaveznikov in ko so odpadli drugi narodi."

Iz tega ozira — nadaljuje nota — smatrajo zavezniki Avstrijo za sovražno državo toliko časa, da podpiše mir in nositi mora odgovornost za odškodnino, ki je je naložena. Ententa pa upa na prijeteljske stike z Avstrijo po podpisnem miru in želi, da se kmalu pridruži ligi narodov.

Končni pogoji, ki jih mora Avstrija podpisati v petih dneh, niso objavljeni, vendar se pa smatra, da so spremenjeni v mnogih točkah. Določene meje s Čehoslovakijo ostanejo; na jugu je ustanovljena "jezikovna meja" z Jugoslavijo, dočim dobi Italija južne Tirole, kar je še okupirala. Na ogrski strani dobi Avstrija gotove nemške kraje.

O mejah med Jugoslavijo in Italijo ni še govora. Kar se tiče Beke, bo gotovo tvorila del neodvisne države s kosom zaledja.

Rumunski delegatje so izjavili, da ne podpisajo pogodbe z Avstrijo zaradi točke, ki jamči gotove pravice narodnostnim manjšinam.

Paris, 3. sept. — Vrhovni svet mirovne konferencie je včeraj sklenil poslati noto Nemčiji z zahtevom, da mora takoj zavreči toč-Nadaljevanje na 3. str. 3. kol.)

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE
GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopis se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (raven Chicago) in Kanada \$4.00 na leto, \$2.00 za pol leta in \$1.00 za tri mesece; Chicago \$5.50 na leto, \$2.75 za pol leta, \$1.40 za tri mesece, in za inozemstvo \$7.00.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovenic National Benefit Society.

Owned by the Slovenic National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$4 per year; Chicago \$5.50, and foreign countries \$7.00 per year.



Datum v obljepanju n. pr. (Julija 30-19) poleg vsakega imena in naslova pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovite jo pravočasno, da se vam ne ustavi list.

KAKO JE TREBA TOLMAČITI VESTI O DOGODKIH V RUSIJI.

Kdor je pazno zasledoval vesti iz raznih virov o položaju v Rusiji tekom zadnjih par let, se je lahko naučil — čitati takšne vesti.

Ne smeajte se! To je resna reč. Čitati zna vsakdo, kdor čita časopis, ampak čitanje suhih besed in stavkov je ena stvar, miselni proces razumevanja tega, kar je tiskano črno na belem, je pa druga stvar.

Rekli smo, da se je "lahko naučil", kdor se je hotel, če se je namreč potrudil. In vidimo, da so se mnogi potrudili; med temi mnogimi je tudi karikaturist McCutchen, ki riše dnevne karikature za čikaško "Tribuno". Pred kratkem je narisal karikaturu, ki je predstavljala povprečnega in z vsemi butarami visokih cen in davkov obložnega državljanja Amerike, ki je kazal začudenemu diplomatu v Washingtonu prvo stran dnevnega časopisa rekoč: "Kolčak je torej zopet tepen, škoda!" — "Kako to? Ali ste slepi? Ali ne vidite v časopisu, da Kolčak zmagovito prodira proti Moskvi?" je odgovoril diplomat. Nato odgovarja državljan: "Ravno to je! Vi še ne znate čitati ruskih vesti, gospod diplomat, čeprav ste učen diplomat. Jaz nisem noben diplomat, ali v dveh letih sem se naučil čitati tako, kakor je treba. Kadar na primer čitam, da Lenin beži iz Moskve, tedaj vem, da Lenin čvrsto sedi v Moskvi. In zdaj, ko čitam, da Kolčak prodira proti Moskvi, sem prepričan, da beži proti Omsku. Tako je in nič drugače."

Dober ključ za čitanje ruskih vesti!

Premnoge izkušnje so dokazale, da je res treba tako čitati ne glede na to, če je komu Lenin všeč ali ne in če je ruski boljševizem najboljša oblika proletarskega gibanja ali pa največja zločinska iznajdba sedanje konfuzne dobe, kakor se že glase argumenti pro et contra.

Potek zadnjih vesti iz Rusije je dober dokaz. Ko smo čitali, da so rdeči prodirali v Ukrajino, osvojili Odeso in zmagovali v Estoniji, je Kolčak valil svoje "velike" armade proti Moskvi. Ko se je pa Kolčakova ofenziva spremenila v beg proti Irkutsku, je naenkrat pričel zmagovati slavni hetman Denikin in Petrograd je imel pasti v par dneh. "Par dni" je seveda minulo in grdi Petrograd se "stoji", ampak zdaj "ima pasti" Kijev in Kolčak se bo spretno obrnil nazaj. Ali glej zlodja! — Pskov je padel in nekje na Kavkazu se je nekdo dvignil proti Denikinu.

Da ne bo stvar preveč grda, je treba hitro poročati, da je bil Pskov kupljen za milijon dolarjev; ali to še ne zadostuje in zato so kozaki v Astrahanu pričeli "novo ofenzivo". Nekdo mora zmagovati, ker drugače bi "dobra publika", ki ima krasen apetit, res začela misliti, da je bela vojna sreča na ruskih frontah prišla na psa.

In tako potuje stvar dalje v neskončnem ciklu. Toda ključ do jasnosti je resnično v tem, da je treba misliti ravno narobe, kadar se čita.

Pred nekaj dnevi smo čitali, da bo Amerika pozvala domov čete iz Sibirijske; kmalu nato smo zopet brali, da je odšlo 3000 mož v Sibirijo. Tukaj je tudi treba ključa in upamo, da ga odkrijemo.

Krokodilove solze. — Ko je umrl Ralph Albert Blacklock, so naenkrat občutili veliki dnevniki, da se je ločil od nas velik umetnik, ženij, ki ga pogrešajo vsi pravi prijatelji umetnosti. V lepo ostruženih nekrologih pripovedujejo, da je postal slaven slikar in da so se kar pulili za njegove slike šele tedaj, ko se mu je omračil duh. Prav ganljivo slikajo, kako so ga navihani trgovci opeharili za produkte njegovega ženija. Slika, ki jo je prodal za borih pet sto dolarjev, je šla za dvajset tisoč dolarjev, ko je postal blazen.

Ravno ti listi, ki mu sedaj pojejo slavo in proslavljajo njegova dela, so ga nekoč imenovali sanjavega mazača brez talenta, ki si domišlja, da je ženij.

Tako je povsod v današnjem svetu. Dokler si živ, ti dajo kamen, če vprašaš za kruh, kadar si mrtev ti sipljejo cvetlice na grob in žalujejo za teboj. Ali tako ne bo vedno ostalo, kajti že prihaja nov čas, zarja novega dne žari in prihaja dan, kako bodo ljudi znali ceniti po njih delih, dokler še žive.

DOPISI.

Youngstown, O. — Opozarjam člane društva "Slovenski narod," št. 153 SNPJ, da se bo vršila prihodnja mesečna seja prihodnjega nedelja t. j. 7. septembra t. l. točno ob eni uri popoldne in sicer v poljski dvorani na Franklin ave., kjer so se vršile društvene seje že lansko leto.

Pozivljam člane tega društva, da se udeležijo te seje polnoštevilno. Pobiral bom amentent za mesec avgust in september. Opozarjam brate Hrvatje, da se udeležijo te seje, ker sem dobil hrvatska pravila, da iste dobijo.

John Petrich.

Opomba ured. — Za obilgato številko prejeli prepozno.

Alliquippa, Pa. — Opozarjam rojake v zapadni Penna., da se vrši prihodnja konferenčna seja okrožne organizacije št. 1 JRZ 21. septembra v Saygan, Pa. Poročeno je bilo, da se vrši ta seja 28. septembra, toda ker se prične tega dne tretja redna konvencija J. R. Z., smo primorani odbravati konferenčno sejo en teden prej. Apeliram na vse delegate iz zapadne Penna., da se udeležijo te konferenčne seje pred odhodom na konvencijo, da se skupno pogovorimo ter razpravljamo o gotovih točkah, katere bodo na dnevnem redu na konvenciji. Tajnik okr. I za zap. Penna.

Lorain, O. — Z vsakim dnevom človeška družba oziroma delavski razred bližja svojemu cilju, svobodi in prostosti, za katero se borimo. Ravno tako prihaja vedno bližje tudi dan, ko se bodo Jugoslovani otresli vseh staroveških monarhističnih verig, v katere so še vedno vklenjeni.

Ravno tako hitro prihaja tudi čas tretje redne konvencije JRZ, najpomembnejši dan vseh ameriških Jugoslovancev, na kateri se bo natanjko razpravljalo o nastojanjih položaju nove Jugoslovanske države.

Vsi ameriški Jugoslovani smo na stališču, da nova jugoslovanska država mora biti federativna republika, kakršno zahtevajo tudi narodi v starem kraju. In to jaki v starem kraju potrebujejo moralne pomoči od nas, da tem pogumneje delujejo po načrtani poti.

Zato pa, kdor v resnici želi, da se uresniči ta program, naj podpira organizacijo, katere si je nalaga nalogo, da izvrši ta program do konca, da bo jugoslovanski delavec ponosno lahko rekel, da je sin jugoslovanske republike, v kateri smo vsi enaki in vsi za enega in eden za vse.

Tukajšnja krajevna organizacija št. 13 JRZ obdržava 6. septembra svojo izredno sejo in sicer zvečer ob pol osmi uri v prostorih brata Fr. Justina. Pozivljam vse rojake iz tukajšnje okolice in bližnje okolice, da se udeležijo te seje polnoštevilno. Kajti na dnevnem redu imamo več zelo važnih točk, katere je treba rešiti in razpravljati bomo tudi o bodoči konvenciji. Dati moramo navodila delegatu, katerega bomo poslali na to konvencijo.

Iste korake je podvzelo tudi tukajšnje društvo J. N. D. ter izvolilo delegata, kateri bo zastopal to društvo na konvenciji JRZ. Upam, da bodo tudi druga društva poslala svoje zastopnike.

Tajnik, kraj. org. JRZ, št. 13.

Iz Iowa. — V drugi polovici avgusta — v dobi zrelega klasja, so mi moji predstojniki povedali, da sem zrel za odpust iz armade. Imel sem čast postati zopet rdečkar, kajti vsakemu prišlejo rdeči znak na rjav levo roko — na kateri strani tudi biva "prostakoneprosto-junaško" stree . . .

Povedali so mi ti moške, da ni ne bo treba več poslušati jutranje in večerne trompete, ker to bodo zdaj nadomestili petelinji zjutraj in sove zvečer. Tako sem zopet postal navaden plebejec. Sem sicer nekoliko bolj pokvečen kot sem bil pred vstopom v armado, kar pa ni nič žudnega. Saj nobena reč ni večna na tem razburkanem svetu. Nekateri ekstremni skeptiki posežejo celo izven delokroga naše zemlje, in izražajo nekak dvom o večnosti nebes samih, če li torej kaj žudnega, še navaden prostak — ki niti "rajtar-

ske" sarže ni dobil — ne obstane "fest cvek za vse večne čase"!!

Strajk pouličnih železnic je trajal osem dni, nakar se je kompanija udala. Delavci so dobili garancijo za svoje zahteve in pričeli operirati cestne železnice z rezervacijo, da se stavka obnovi v nekaj dneh, ako ne bo v tem času zahtevana svota (sto tisoč dolarjev) na banki, do katere so opravičeni v smislu sedanje pogodbe. V tej zadevi so mnogo posredovali vse oblasti; najbolj se je pa trudil tajnik državne razstave, da vzdrži poulične železnice v gibanju; kajti, če se stavka obnovi za časa razstave, bi veliko škodovalo na uspehu te kulturne prireditve. Zdad zgleđa, da je nevarnost ponovne stavke odstranjena. Tu je znamenoviti lep uspeh na polju organiziranega delavstva. Lahko si mislite, da kapitalistom ni bilo prijetno poseči v žep in izplačati sto tisoč za nazaj — kar je že takorekoč "ogreto" ležalo v njih blagajnah! Trdna organizacija delavcev je to izvršila v Des Moinesu; isto bo izvršila tudi drugod, če bodo delavci tako solidni in edini, kot so bili železničarji pouličnih železnic v Des Moinesu, Iowa.

Ker sem se mudil nekaj dni v mestu Des Moines, potem ko sem bil odpuščen iz armade, sem pregledal državno razstavo. Razkazali so vankovrstne poljske pridelke, živino, kuretnino, stroje na različne gonilne sile: elektriko, bencin, gasolin in tudi na — "roke"; novi patenti, in že priznani za oglašanje. Nadalje so pokazali tudi razno morilno orodje: tanke, topove, strojne puške itd., kar me pa ni posebno zanimalo. Zrakoplovi so delali svoje zračne vaje, kar je obrnilo nase splošno pozornost. Tudi vojne prizore so producirali kolikor je to sploh mogoče. Posneli so nekaj važnejših bitk iz Francije, katere so izvajali naši fantje.

Razstava je torej še obsti zanimiva, če vpočtevamo še vse privlake, katerih nisem tu omenil in ki so kljub temu zanimivi. Obhajal sem torej nekake počitnice — da, še več . . . Skraj bi rekel — medene tedne, kot imenujejo hudomušniki neko "kratko-sladko" dobo, v gotovih periodah človeških unionizmov in življenj. Da sem si vzela te počitnice z "medom namazane", je več varokov. Prvič si bi sladkobo vsak rad privoščil, če je je mogoče; drugič je zdaj ravno pravi čas v dobi splošnih počitnic; tretjič sem pa smatral, da jih enkrat zaslužim tudi jaz, pa magari, če se ima potem sam vrag za pete obesiti!

Romanca se je odigravala v romanci . . . in znamenit je bil ta sejm v naši cvetoči Iowi . . .

Tako je bilo.

Ob koncu dopisa naj še enkrat skesano pomeni, da sem odsvoljen iz službe in da bo, treba iti "po svetu za delom". Vpisan sem sicer v čelo osmega federalnega distriktak, ki ima glavni stan v drugem največjem mestu naše republike; toda prišel sem v leto, v katerih je nek "zgodovinski" revolucionar — izdihnil . . . Well — ampak časi so se pač znatno apremenili . . .

Povezal sem torej svojo culo in pripravljen sem na pot — "z mirno vestjo in hladno krvjo". Kje se ustavim in kakšen "ant-verh" bom imel, vam že sporočim ob priliki — če ne bodete že prej kaj zvedeli. Jaz sem namreč še prav tako počasen, kot sem bil pred nastopom ravno izgubljene službe; zato se mi morda prihodnji report nekoliko zavleče.

Fran S. Tauchar.

Oakview, Colo. — V tukajšnjem premogokopu je nastala 18. avgusta t. l. razstrelba plina, katere je zahtevala 18 žrtev. Vzrok razstrelbe je zopet nikdar sito prostilstvo in lakomnost premogovne družbe, katere se niti najmanj ne briga za varnostne naprave v rovu in za pravo ventilacijo.

Tukajšnji premogarji niso organizirani in radi tega so še bolj lakoristični in izpostavljeni vsakovratnim nevarnostim, katere jim pretijo v rovu. Ko bi delavci izpoznali koristi delavske strokovne in politične organizacije, bi se družba ne morala ustavljati delavskemu gibanju za pripoznanje organizacije.

Med ponesrečenci je en Slovenec, Frank Pakj, kateri sapašča žalujočo soprogo in posinoveljca. Ponesrečeni rojak je bil član treh društev in sicer SNPJ, D. P. Z. in avstrijskega podpornega društva v Frontsmae, Kansas ter

organizacije "United Mine Workers of America". Pogreb se je vršil dne 23. avgusta t. l., katerega so se udeležili člani omenjenih organizacij. Pokopan je v Valsenburgu, Colo.

Delavske razmere v tukajšnji okolici so bolj piškave. V zadnjem času so se pričele nekoliko "popravljeni", toda ne svetujem nikomur, da bi sem prišel za delom, ker si najprvo napolnijo svoje nikdar polne žepo delavski izkoriščevalci in kar ostane pa razdele med delavce. Koliko je tak ostanek pa vsak delavec dobro ve.

Louis Zupan in Jos. Verbič.

Revolucionarno sodišče v Rusiji.

Stockholm. — (Poroča I. D. Levine listu "Chicago Daily News"). "Čezvičajka" je okrajšano rusko ime instituciji, katero je organizirala sovjetska vlada proti vsakemu gibanju kontrarevolucije. To ime je strah in trepet buržoaziji in vsem tistim, ki nasprotujejo sedanji vladi in kujejo zaročje proti nji. Kar je bila v carjevih časih "okrana" revolucionarjem, to je danes "čezvičajka" protirevolucionarjem.

Na čelu čezvičajke je F. Dzeržinski, predsednik komisije za pobijanje protirevolucije, rodom Poljak. Doba rdečega terorja je minula, ali čezvičajka je ostala kot stalna ustanova proletarske diktature. Čezvičajka je najbolj perfektno organizirana detektivska institucija na svetu. Ni se čuditi. Ljudje, ki so na čelu te organizacije, so bili še pred dvema letoma beguni, ki so znali zmešati streno najbolj prekanjenim tajnim policistom, carjeve okrane; organizirali in izvedli so do točke naravnost čudežne pobege iz Sibirijske, iz zaporov in celo izpod vstic. In ti ljudje zdaj zasledujejo svoje bivše jetničarje in rablje, ki so beguni in zatrotniki proti sovjetski vladi.

Čezvičajka zasleduje protirevolucionarje in razne druge zločince in njena naloga je, ujeti jih in izročiti revolucionarnemu sodišču. Predsednik revolucionarnega sodišča v Moskvi je Peters, rodom Let. Zunaj Rusije opisujejo Petersa kot velikega tirana, toda v resnici ni tako. Peters ni sodišče. On le vodi tribunal, ki sestoji iz več sodnikov. Najmanj trije sodniki obravnavajo vsak slučaj. Kljub temu, da je proletarska justica precej hitra, imajo obtoženci vso pravico in priložnost do zagovorništv.

Meseca maja sem imel priliko prisostvovati obravnavi, ki se je vršila proti Žunkovskiju, bivšemu gubernatorju v Moskvi, pomembnemu ministru notranjih zadev in znanemu birokratu starega režima. Sodišču je predsedoval omenjeni Peters. Vladni tožitelj je označil Žunkovskija za krutega zatiralca revolucionarnega gibanja, za zagrizenega monarhista in hlapca carizma, ki je nevaren sovjetski Rusiji. Predlagal je smrtno kazen. Obtoženeec je v svojem zagovoru dejal, da ni nikdar odobraval špijskih metod starega režima, da je on — opozoril Rodžianka, predsednika dume, da je bil socialistični poslanec Malinovskij vladni špijon, da je sovražil menih Rasputina in da ni nikdar podpisal nobene smrtne obsodbe nad revolucionarji. — Priče, ki so nastopile v prid obtoženeca, so bili Golovin, predsednik druge dume, knez Sumbatov in pesnik Balmontov. Nikdar ne bi bil pričakoval, da se pojavijo takšne priče pred revolucionarnim sodiščem.

Obsodba se je glasila: Z ozirom na dokaze, da je bil Žunkovskij ssoodgovoren za potlačanje revolucije leta 1905, ko je bil gubernator v Moskvi, da je aktivno sodeloval proti revolucionarnemu gibanju, ko je bil služabnik bivšega avtokratičnega režima v Rusiji, čeprav ni dokazano, da je bil direktno odgovoren za umore delavcev in kmetov in dasiravno se je večkrat pokazal mehkega in človeškega, izjavlja revolucionarni tribunal, da je obtoženeec prepričan monarhist in radi tega nevaren v teh časih civilne vojne obstojejo proletarske republike, zato mora biti interniran do konca civilne vojne v koncentracijskem taboru brez vsake amnestije.

Obsodbo je pozdravil vihar aplavdiranja. V drugem slučaju je stal pred sodiščem neki Smolijanov. Čez-

vičajka je izvohal, da je ta človek nastopal kot menjševik in bil je delegat na lokalni sovjetski konvenciji v Likvinu, v resnici je pa bil menih, ožji prijatelj Rasputina in zagrizen carist. Na njegovem domu so našli pisma, ki jih je prejemal od carjevih sorodnikov in drugih monarhistov. To je samo en slučaj, ki dokazuje, koliko opravka ima čezvičajka z monarhističnimi zatrotniki, ki se danes skrivajo celo v sovjeti, katere pa spretno počise in pripelje pred sodišče, kjer prejmejo plačilo. Smolijanov je bil obsojen na smrt.

Revolucionarno sodišče se pa danes ne bavi več toliko s caristi, bivšimi birokrati in knezi ter z drugimi protirevolucionarji kolikor z navadnimi banditi in zločinskimi sovjetskimi uslužbenci. Devetdeset odstotkov smrtnih obsodb je danes izrečenih nad zadržnimi.

Vse obravnave in obsodbe revolucionarskega sodišča v Rusiji so javne in se posebej objavljene v uradnih "Izvestjih". Imel sem v rokah uradne podatke moskovskega sodišča od 29. aprila do 28. maja 1919 in v tem času je bilo 64 oseb obsojenih na smrt. Med temi je bilo 34 banditov, 23 sovjetskih uradnikov, stražnikov in dezertarjev iz rdeče armade in sedem je bilo špekulantov, separjev in bivših policijskih agentov. Med obsojenci je bil tudi voditelj neke krajevne boljševiške organizacije, ker je ukradel 3600 funtov rži. To dokazuje, da sovjetska justica ne dela nobene razlike med zločinci, pa naj bodo komunisti ali caristi; vsi so enako kaznovani za storjen zločin. Z omenjenim boljševikom vred je bilo obsojenih deset drugih komunistov od treh do 15 let zapora, ki so pomagali pri tatvini.

Dne 7. maja so bili obsojeni trije sovjetski uradniki na deset let ječe, ker so zapili in zajedli večjo vsoto vladnega denarja. Drugi dan je stal pred sodiščem neki uradnik, ki je bil obtožen, da je pomagal menjševikom pri vstaji meseca junija 1918; bil je oproščen in sodišče mu je prisodilo vso plačo, katero je izgubil odkar je bil suspendiran. Dne 10. maja so bili obsojeni na interniranje do konca civilne vojne trije možki in ena ženska, ki so agitirali proti sovjetski vladi in dajali informacije Čehoslovakom.

FRAZIER PRIPOROČEN KOT PREDSEDNIŠKI KANDIDAT.

Delavci v Severni Dakoti so se organizirali politično.

Fargo, N. Dak. — Delavci v Severni Dakoti so se organizirali politično v organizaciji pod imenom "North Dakota Workers' Nonpartisan Political Alliance," ki predstavlja tako organizacijo, kot v drugih državah delavska stranka.

Konvencija severodakotskih delavcev je sprejela resolucijo, v kateri priporoča, da delavska stranka postavi farmarja Lynn J. Frazierja, zdaj gubernerja Severne Dakote, predsedniškim kandidatom.

Konvencija je dalje sprejela resolucijo, da se podpirajo železnice po Plumbovem načrtu in druge važne in temeljne industrije. Neka druga resolucija zahteva, da se takoj odpokličejo čete iz Rusije in da se ne pomaga tistim, ki se bojujejo proti ruski sovjetski republiki.

NA ČIGAVI STRANI BO KRIVICA, ČE BO PO ZIMI PRIMANJKOVAL PREMOG?

Washington, D. C. — Produkcija premoga zopet narašča, toda kljub temu prihajajo v javnost glasovi, da bo premog primanjkoval po zimi.

Nekateri pripovedujejo, da železnice nimajo dosti voz za prevažanje premoga, druga govore, da je velika nevarnost, da izbruhnejo rudarske stavke.

Senat je sprejel resolucijo, v kateri je zahteval, da železniški ravnatelj Hines poda informacijo o položaju.

Železniški ravnatelj je odgovoril, da položaj ni tako opasen, kot ga slikajo nekateri interesi. Izjavil je, da grade sedem in trideset tisoč železniških voz in da so jih sedemnajst tisoč že postavili v službo. Po izjavi železniškega ravnatelja ne primanjkujejo vozovi.

Inozemstvo.

Zadnji poskus Oranogorev za vpo- stavljanje Nikite.

Belgrad, 3. sept. — Iz Kotorja je prišla vest, da bodo zadnji pri- staji bivšega črnogorskega kra- lja Nikolaja, katerih je okrog 600, zapustili Gato v Italiji se te dni in invadirali Črno Goro s te- ritorija, ki je okupiran po Itali- janih. Čuje se, da bo črnogorski prin- ce Peter vodil ekspedicio, katero so oborožili Italijani.

Belgrad, 3. sept. — V narod- nem predstavništvu je bilo preči- tano pismo regenta Aleksandra, ki naznanja, da je pooblastil jus- tičnega ministra, da organizira volitve za ustavodajno skupščino.

Albanci podijo Italijane iz dežele. — Belgrad, 2. sept. — Tukajšnja "Politika" poroča, da so albanske vstaske čete potokle večje število Italijanov in ostale so zapodile proti Draču.

Karolyi pomagali umoriti grofa Tiszo?

Berlin. — "Tageszeitung" je objavila poročilo iz Budapešte, da je baron Radvensky, svak usmrče- nega grofa Stefana Tisze, bivšega ministrskega predsednika, obtožil pri policiji v Budapešti grofa Mihaela Karolyija kot sokrivača pri umoru Tisze.

Italijanski kralj sluti nekaj.

Milan. — Genovski list "La Nazione" piše, da je italijanski kralj Vittorio Emanuele sklenil razdeliti svoja obširna krona- ska zemljišča med kmete, ki so se vrnili iz vojne, dočim je namenil mnoge gradove, ki se nahajajo na kronskih posestvih, za razne filan- tropične zavode. Dalje je sklenil kralj, da se naj njegovi prvotni dohodki smatrajo za dohodke pri- vatnega državljana in se naj pod- vržejo davku.

Bavarski princ je stopil v kloster.

Bern. — Najstarejši sin bavar- skega kralja Leopolda, ki je bil vrhovni poveljnik nemške armade na ruski fronti, je stopil v neki samostan jezuitov v Ino- mostni.

Anglija je znižala mornariški proračun.

London. — Anglija ne bo več gradila velikih dreadnakt. "Daily Mail" poroča, da se izdatki mor- narice še letos znižajo za polovico, prihodnje leto pa za 50 milijonov dolarjev. Angleška flota bo v bo- doče obstojala iz oklopnjač, kri- žark, rušilcev in submarink.

Ekscesar Karl odide iz Švice.

Ženeva. — Bivši avstrijski ces- sar Karl je odpovedal najem gra- du, v katerem je bival s svojo dru- žino odkar je zapustil Avstrijo. Poroča se, da miali kmalu zapusti- ti Švice, toda ne ve se, kam pojde.

Anglija imenovala poslanika za Jugoslavijo.

London. — Sir Charles Alban Young pojde za poslanika v drža- vo Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Bavarija bo boljševidka v 10 dneh?

Pariz. — Semkaj je prišlo poro- čilo, da bo Bavarska zopet boljše- vidka v prihodnjih desetih dneh. (Včeraj je bilo poročano, da je v Monakovem razglašen prek- ladi.)

Ogrski mornaristi za aljanco z Rumunsko in Italijo.

Dunaj. — Stefan Friedrich, spodni ministrski predsednik Ogrske, se je pogajal z rumunsko vlado za aljanco z Ogrsko in Ru- munsko. Finančni in kapitalistični krogi na Ogrskem pozdravljajo aljanco te vrste.

Podonavka komisija nima sreče.

Pariz. — Zavezniška podonava- ska komisija, ki je hotela odpreti promet na Donavi, je naletela na nebrojne ovire. Rumunci, Čeho- slovaki niti Jugoslovani nečejo dovoliti plovbe na svoji strani meje. Rumunci se očitno norčuje- jo iz zavezniške misije v Buda- pešti.

Bivši rumunski kronprinca je postal socialist.

London. — Sem je prišla vest, da je rumunski princa Karol, ki se je nedavno odpovedal vsem prav- icam do prestola, postal aktivni socialist in namerava kandidirati na tiketu socialistične stranke za

poslanca v parlament pri hodo- njih volitvah. Karol se je že tako "izpozabil" — kakor javljajo z Dunaja — da je pričel socialistič- no agitacijo v rumunski armadi. Karl je povzročil že mnoge situ- tati svojemu očetu, rumunskemu kralju. Najprvo se je oženil s hčerjo navadnega častnika in ko mu je "stari" zapovedal, da se mora razporečiti in oditi na šest- mesečne "počitnice" na Japon- sko, se je princ odločno upr očtu. Kralj ga je nato kaznoval z zaporom, ker se ni hotel pokoriti njemu kot najvišjemu poveljniku rumunske armade. Ko je prišel fant iz zapore, se je odpovedal kroni in prestolu rekoč, da sta mu njegova žena in otrok več kot vse kraljevske krona in pričel je ži- veti kot navadni mešan. Kot raz- vidno iz gornjega poročila, bo Karl še delal preglavice očetu- kralju.

Stavbinski delavci v Montrealu štrajkajo.

Montreal, Kanada. — Tukajšnji stavbinski delavci so v ponedeljek zastavkali za osemurni delavnik. 15,000 delavcev je prizadetih.

Generalna stavka v Čilu.

Santiago, Čile. — Delavske or- ganizacije v Čilu se pripravljajo na splošno stavko proti draginji. Vlada tudi pripravlja vojaštvo. Delavci zahtevajo med drugim tu- di odpravo davka na uvoz mesa iz Argentine.

Eksplozija streliva v Arhangel- sku; 20 mrtvih.

Arhangel'sk. — 28. avg. je tu- kaj eksplozirala municija na brit- skem monitorju "Glowworm". Dvajset mož je bilo na mestu ubi- tih in 40 jih pogrešavajo.

Kaj je vse greh pri katoličanih v Mehiki.

El Paso. — Katoliška hierarhi- ja v Čitavi (Mehika) je prepove- dala katoličanom obiskovanje kinematografskih gledališč (motion pictures) pod kaznijo izobče- nja iz cerkve. Ravno takšna kazen je naložena staršem, ki pošljejo otroke v državne šole.

Indija — ogromno pokopališče!

New York. — Indijska organi- zacija "India Labor Union of America" je izdala apel na delav- stvo Amerike in vsega sveta za pomoč v boju proti britskemu im- perializmu in avtokraciji v Indiji. V apelu se čita, da gospodarski rezultat angleške nadvlade v Ind- ji so sledeča fakta:

Izobrazbe ni nobene in 93 oseb izmed sto ne zna čitati ne pisati. Povprečna življenska doba Indij- ca je 23 let. Vsako leto umre 32 oseb izmed tisoč. Povprečni do- hodki na leto so \$9.50 na osebo, povprečni davki pa \$1.60 na osebo. Povprečne mezde 11 centov dnev- no za navadno delo.

Indija je prispevala Veliki Britaniji tekmo vojne čez milijon mož in čez eno milijardo dolarjev in poleg tega je sama plačala stroške indijske armade, ki se je bojevala v Mezopotamiji, Palestini, Siriji in v Egiptu.

Za svojo lojalnost in našete žrtve je pa Indija dobila sledečo nagrado: Nove represivne zakone in nove ječe. 73 oseb je bilo obso- jenih na smrt, 147 oseb v dosmrtno ječo na otoku Andaman in 204 v dolg zapor. 596 oseb je bilo ob- sojenih pred vojnimi sodiščem samo v eni provinciji. Zakaj? Za- to, ker so Indijci zahtevali, da se da tudi njim pravica samoodloče- vanja, za katero so se borili v Evropi. Samo v Punjabu so britiški caristi pobili več sto možkih, žensk in otrok, ko so potlačili vstajo. Starim tlačilnim zakonom so Angličani dodali nov zakon, ki se imenuje "Rovlat Aet"; po tem zakonu smejo oblasti v Indiji vsa- kega "osumljenca" 'oropati teles- ne svobode in početi z njim, kar se jim zljubi.

Vrhutega razsajajo bolezni, katerim se ljudstvo ne more upirati radi izžerpanih moči in bede, ki jo povzroča ekonomsko izkoriščanje po Angliji. Kuga, kolera in mala- rija kostjo ljudi in influenza je pobrala samo v treh mesecih leta 1918 šest milijonov oseb. Od leta 1875 do 1918 je umrlo v Indiji 243,000,000 oseb.

Dežela je faktično mrtva. Javo- no življenje je povsod ubito, angleški imperialisti kljub temu iztiskavajo profit iz živih in napol- nih okostnjakov indijskega ljudstva. Indija, nekoč vrt Azije je danes ogromno pokopališče! Tako Velika Britanija razširja svojo "demokracijo"!

Mehika ne mara iti v ligo narodov.

Mexico City, Mehika. — V pon- deljek je bil odprt mehikanski kongres in predsednik Carranza je izjavil v svoji poslanici, katero je osebno prečital pred poslanci, da Mehika se ni vprašala za vstop v ligo narodov niti ne bo, kajti liga do zdaj še ne priznava enakosti med narodi. Carranza se je tudi pritožil nad krivicami, ki jih povzročajo Mehiki Združene države. Navedel je dolgo vrsto krivic, ki so bile izvršene nad Mehikanci v raznih krajih Združenih držav. Dejal je tudi, da Mehika ne bo priznala Monroejeve doktrine. Kar se tiče notranjih zadev, je rekel Carranza, da je vlada priprav- ljena za kompromis v zadevi pe- trolejskega zakona, ne bo pa žrt- vovala suverenstva mehliške repu- blike za koristi inozemcev.

IZBRUH NOVE REVOLTE V BUDAPEŠTI?

(Nadaljevanje prihodnjic.)

Kako slabo je ententa poučena o potrebah Estonev, dokazuje sledeči slučaj: Zastopniki zavez- nikov so bobnali več tednov, da vsak čas priplove ladja iz Fran- cijce, polna živil. Ko je po dolgem čakanju prišel parnik, so presene- čeni Estonci videli, da je naložen s samim krompirjem in polovic- ja je bila gnilega. Presenečenje je pa bilo v tem, ker krompir je ed- ni pridelek, na katerem je Estons- ka najbolj bogata baltiška dež- la. Vse leto ne jedo skoraj nič drugega kot krompir in pričako- vali so vsej kaj drugega, pa so dobili — krompir. Estonci so bi- li tako jezni, da je malo manj- kalo, da se niso obrnili in odko- rakali naravnost k boljševikom. In nič čudnega ne bo, če se to zgodi. Simpatije do boljševikov so velike po vsej Estoniji in pred nekaj dnevi je bilo poročano, da se bodo vršili v Revalu javni kom- unistični shodi.

AVSTRIJA JE ZAČELA VOJNO, ZATO MORA TRPETI KAEN.

(Nadaljevanje s 1. strani.)

ko v novi ustavi, ki govori o za- stopstvu Avstrije v novem nem- skem parlamentu. Nota opozarja Nemčijo, da je dotična točka ustave kršitev mirovne pogodbe, ki prepoveduje Nemčiji vse politične stike z Avstrijo. Ako Nemčija, ta- koj ne ugodni zahtevi, groze spaz- niški, da bodo okupirali nadaljno ozemlje na levem bregu reke Rene.

SLUŽBA.

Išče se hišnik (janitor) za urad Slovenske narodne podporne jed- note. Zglasite se v gl. uradu na 2657-2697 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

NASVET

Kako se kuha doma pijača? Iz na- šega hmelja in malta si po naših navodilih vsakteri prav lahko ga- redi 10 galonov prave pive za \$2.25 v vse kraje Unije. Za prist- nost in nakakovost jamči trrdka:

FRANK OGLAR, 6401 Superior, Cleveland, O.

ALI JE VAŠE ZDRAVJE VREDNO 2 CENTA?

Ako trpite na nervoznosti, ze- lodnih in ledič- nih bolečinah, za- petju, splošni sla- bosti, glavobolu, nimate taka, ina- te nečisto kri, ako ste utrujeni, se pucite onemogli tujca, ako imate bolečine v hrbtu, reumatizem, pošli- te nam pismo s znamko za 2 centa in s svojim naslovom in mi vam bomo poslali z obratno pošto, POPOLNOMA PROSTO, popolno tridnevno zdravl- enje nakega JUVITO zdravila, ki je sestavljeno iz čistih zdravilnih zelišč. Naloz:

JUVITO LABORATORY, South Hills Branch 6, PITTSBURGH, PA.

MOHORJEVE KNJIGE ZA LETO 1917

SO DOŠLE; za to leto je izšlo petero knjig. Ko- ledar, Zgodovina slov. naroda 6 zv., Podobe iz narave, Slov. večernice in Resnice za večnost, vseh pet knjig-skupaj stane \$1.50 s poštnino vred. Pišite na:

ALOIS SKULJ, 323 Epsilon Place, Brooklyn, N. Y.

Za stari kraj.

PARNIKI.—V stari kraj se more potovati. Potni listi se zopet lahko dobe. Vsek teden odpluje po eden ali več parnikov Francoska družba s starokrajskimi potniki. Tako na pr. odplujejo parniki: Rochambeau 9. sept., Chicago 10. sept., Savoie 13. sept., France 15. sept. Za njimi pri- dajo La Touraine, La Lorraine, Es- pagne in Niagara. Za vsak parnik imam še nekaj kart na prodaj. Kdor želi potovati naj mi piše, ker utegnejo priti kakšne spremembe.

POSILJANJE DENARJA. — Kot v Londonu zajamčen zastopnik 18 mil- jona dolarjev družbe American Ex- press Co. za pošiljanje denarja v ino- zemstvo. Vam mram poslali denar v vse slovenske kraje naslediljo, hit- ro in po niski ceni in sicer

100 Kron za... \$ 3.25
300 Kron za... \$ 9.25
500 Kron za... \$ 15.10
1,000 Kron za... \$ 29.75
10,000 Kron za... \$294.00
50 Lir za... \$ 6.25
100 Lir za... \$ 12.00
500 Lir za... \$ 58.00
1000 Lir za... \$115.00

Denar pošljite po Money Order, ali American Express Money Order, ali pa po Bank Draftu.

POTNI LISTI. — Onim, ki nočejo sami imeti te sitnosti, preskrbim tudi potni list.

LEO ZAKRAJSEK, 70-9th Ave. NEW YORK, N. Y.

200 RUDARJEV POTREBUJEMO ZA DELO V NO- VIH PREGOROVIVH V EVARTS, KY., BLACK MOUNTAIN MINES, HAR- LAN COUNTY.

Novo odprti premogorovi, suhi, ni plina, dobra streha, dela se vsak dan stalno. Do- ber premogar zasluži od \$7 do \$12 na dan. Nove hiše poslopja, cerkve in šole bo- demo zgradili tukaj. Pridite osebno ali pa nam pišite na naslov:

A. R. SIGMUNDI, EMPLOYMENT OFFICE, EVARTS, KY.

VSEM ROJAKOM

ki so bili pri meni na stanovanju v Caninsburgu, Pa., naznanjam, da se sedaj nahajam v New Ken- sington, Pa. Prosim, da se vsak izmed vas spomni, da mi povrne- te kar mi dolgujete, ker čas je že da bi poravnali kar dolgujete, pa se nobeden nič ne zmeni. Ako se še sedaj ne oglasite, sem primor- an vam obelodaniti v listu s pol- nim imenom. Moj naslov je Joe Kiran, 925-2nd Ave., New Ken- sington, Pa.

RADA BI IZVEDELA.

za mojega brata Fran kDolinar. Pred tremi leti se je nahajal nek- je v (Cimney Rock) Butte, Mon- tana, od tedaj pa ne vem kje je, je li še živ ali mrtev. Cenjene ro- jake uljudno prosim, če kdo ve za njegov naslov naj mi ga naznanj- za kar mu rada troške povrnem. Ako ho pa sam čital ta oglas, naj se mi pri javi na moj naslov.

ANNI DOLINAR, P. O. B. 46, Avella, Pa. (Sept. 2-3)

NAPREDEK.

"Prosveta" piše za blagostanje ljudstva. Ako se strinjate s njemi- mi idejami, podpiraj trgovca, ki oglašajo v Prosveti. — V saloni imam vse za vsakdanje potrebe in po zmerni ceni.

ANTON ZORNEK, Koroška, Pa.

Slovenska Narodna Podporna Jednota. Ustanovljena 9. aprila. Ljubljana, 17. junija 1907 v državi Illinois. GLAVNI STANI: 2857-69 SO. LAWDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS. GLAVNI ODBOR ZA DOBO 1919-1922. Izvrševalni odbor. UPRAVNI ODBOR. PREDSEDNIK: Vincent Canjar, 2857-69 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. PODPREDSEDNIK: Anton Hrašar, Box 146, Cassinburg, Pa. TAJNIK: John Verbecher, 2705 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. TAJNIK POLNIŠKEGA ODELKA: Paul Berger, 2857-69 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. SLUGARJE: Anton J. Turbavac, Box 1, Clora, Ill. UPRAVITELJ GLASILA: Filip Gollan, 2857-69 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. POKRITNI ODBOR. John Ambrosi, predsednik, Box 251, Cassinburg, Pa. John Osterwald, 428 1/2 St. Springfield, Ill. George Schuchler, Box 276, Rochester, Ohio. Joe Kallach, Box 425, Southon, Pa. Frank Sedlak, 2505 Proctor Ave., Cleveland, Ohio. POLNIŠKI ODBOR. GORNSKI OKROGLJE: Paul Berger, predsednik, 2857-69 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. VARNOSKI OKROGLJE: Rudolf Petrich, Box 430, Bridgeville, Pa. Anton Radlisch, Box 75, Wick Haven, Pa. ZAPADNO OKROGLJE: Anton Sular, Box 104, Green, Kans., in Japanopol. Leo Kalmar, Box 248, Gilbert, Minn., in severozahod. Nadzorni odbor. Matt Petrovic, predsednik, 12617 Western Rd., Cullwood, Ohio. John Ambrosi, 618 Pierce St., Ewell, Minn. Jan. Kalan, 1007 E. 74th St., Cleveland, Ohio. Tiskovni odbor. Vincent Canjar, John Ambrosi in Matt Petrovic. ZDRUŽITVENI ODBOR. PREDSEDNIK: Frank Alch, 2124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill. PODPREDSEDNIK: John Trbill, Box 181, Leavenworth, Pa. John Dym, 242 Englewood, Detroit, Mich. Joe Skut, 1101 E. 53 St., Cleveland, Ohio. Mary Udevit, 1844 So. Rocke Ave., Chicago, Ill. VARNOSKI ZRAVNIK: Dr. F. J. Kern, 6006 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio. ODGOVORNI UREŠNIK "PROSVETA": John Zverovitch. POŠTA! — Vse denarne pošiljave in stvari, ki se pošljejo gl izvrševalnemu odboru in izvrševalni odbor, naj se pošljejo na naslov: John Verbecher, 2857-69 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. Vse listne listične pošiljave naj se pošljejo Paul Bergerju, tajniku izvrševalnega odbora v gl. stolu. Vse listne glave poslovanja in gl. izvrševalnemu odboru in naj pošljejo M. Petrovicu, predsedniku izvrševalnega odbora, Nigra stolu in naj se pošljejo na gl. izvrševalni odbor na naslov: John Ambrosi, Box 251, Cassinburg, Pa. Vse listne prole vrednotivo glavnice naj pošljejo izvrševalnemu odboru Vlasca Canjarju. Vsi dopisi in drugi spisi, omenjeni, vgladi, morajo biti v glavnem vseh, kar je v zvezi s glavnim odboru, naj se pošljejo na naslov: "Prosveta", 2857-69 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Rojaki Pozor! Zelo važno! — Čitajte! Po dolgi in točki borbi imate sedaj zopet prilomastno litero in namočljivo pomagati vopodni svojem v stari domovini, če njim pošljete denarce pomoč s poravnavanjem splošno priznane EMIL KISS BANKE PO KABLOGRAMU To je naporedna avosa na Kranjsko, Stajersko, Spodnje Koroško, Istro, Primorsko, Dalmacijo, Hrvatsko, Slavonijo, Bosno in Hercegovino in s desernim zavodom "PRVA HRVATSKA ŠTEDIONICA U ZAGREBU" 100 kron velja sedaj.....\$ 3.75 10,000 kron.....\$350.00 Za vsako brzojavno pošiljatev znašajo stro- ški \$2.50 ne glede nato, kolika je svota. Vse denarne pošiljave so jamčene. PRODAJA PAROBRODNIH LISTKOV V VSE KRAJE EVROPE. Predno se podate na potovanje, vprašajte to trdiko za potrebna pojasnila in navodila. V silastja potovanja vam ta trdika preskrbi potrebna prostora, če ji dopolnjete avo. — Vse potrebna pojasnila glede potovanja se dajejo osebno in pisnomo brezplačno. Redite vedno zelo opretni in ne poskušajte tu in tam s pošiljanjem denarja v stari kraj, temveč se vedno skupno obrnite na storo in vsotilni priznane trdiko, katere pošilja že nad DVA/SET let denar v Vaše storo domovino in katere naslov je: Emil Kiss, bankir, 133 Second Ave. cor. 8. St. NEW YORK, N. Y. Plačamo po 4% obresti na hranilna vloga. Vstanovljena 1898. Poslajo pod državnim nadzorstvom.

THE ALUMINUM COMPANY OF AMERICA V MASSENA, NEW YORK, POTREBUJE 50 DELAVCEV v tovarni karbona in za delo pri pečeh (Carbon plant and Furnace work). Za delo pri pečeh se plača 47c na uro za začetek, do 56c, 8 ur na dan. Dobra prilika za napredovanje. V tovarni karbona za izdelanje se plača 55c za začetek s povikanjem za dobro delo v kratkem času, 10 ur na dan. Mi lastujemo 1500 hiš, moderno ure- jenih s vsemi udobnostmi, od \$9.00 naprej mesečno, katere se tudi prodajo proti smernim odplačilom. Stanovanja in dobra hrana za samce. Tukaj so cerkve, šole, gledališča in razne druge zabeležbe. Pridite naravnost s New York Central železnico ali pa pišite na MR. JAMES SPRINGER, 4 Smithfield St., Pittsburgh, Penna.

ISCEM SVOJEGA BRATA RAD BI IZVEDELA, Frankska Skul doma iz Volake pri Velikih Laščah. Pred 6 leti je bi- val v Clevelandu, Ohio in pozne- je ne vem kam je šel. Jaz njegova sestra Ivana Skul sedaj omožena Hrašar, bi zelo rada izvedela za njegov naslov. Poročati mu imam zelo važne stvari. Moj naslov je: Ivana Hrašar, R. 1, Box 157A, Herrin, Ill. (Sept. 2-3-4.) kje se nahajajo Barbara Rošič in Berta Rošič, doma iz Ptujce, vas Rošice na Kranjskem. Nahajajo se menda nekje v Jolietu, Ill. Po- ročati imam zelo važne stvari iz stare domovine iz pisma, ki sem ga prejel od doma. Cenjene roja- ke uljudno prosim če kdo ve za njih naslove naj mi to nemudoma sporoči, za kar bom zelo hvaležen. Ako bosta pa sami čitali ta oglas, naj se meni prijavita na moj na- slov: Paul Koleša, P. O. Box 957, Herrin, Pa. (Sept. 2-3-4-5.) IŠCE SE kuharica in hišna de- klja za družino štirih oseb, 5617 Marlborough Road, Hazel 1376, Pittsburgh, Pa.

NOVICE IZ JUGOSLAVIJE.

ZANIMIVOSTI IZ NARODNEGA PREDSTAVIŠTVA.

Zopet korupcija!

Belgrad, 5. julija.
Poročali ste že o seji, na kateri je bivši minister trgovine in industrije g. Ribarić odkrival razne nelepe kupčije, pri katerih so bili udeleženi razni nar. poslanci, med njimi tudi bivši minister g. dr. Voja Marinković, ki sedaj igra veliko ulogo v klubu "Demokratske zajednice". Rezultat napadov posl. Ribarića je bil, da se je določila posebna anketa, ki naj vse te nečedne in nelepe afeze preišče in poroča o svojem delu Nar. predstavništva. Ta sklep je seve hudi poper za gospode demokrate. Da ga omilijo in javnost odvedejo od svoje afeze, so danes v seji Nar. predstavništva predlagali izvolitev nove — ankete, ki naj bi se pečala z 12 novimi aferami, ki so boljše kot ona — demokrate dr. V. Marinkovića! Te afeze so: 1. nakup obleke za srbsko vojsko; 2. nabava čevljev; 3. pomoč bednim prebivalcem; 4. nakup moke in hrane sploh za našo vojsko; 5. o prodaji platna v Švici; 6. kurirska trgovina z leki; 7. o nakupu ječmena in ovsa za armado; 8. o nakupu olja za srbske ljudi na Krfu; 9. zopet o nakupu obleke za armado; 10. o izdajanju potnih listov onim, ki niso bili državljani Srbije; 11. o izplačevanju 200.000 dinarjev Belgrajski zadrugi; 12. o raznih resolucijah, ki so govorile o neredu in državnih kupčijah. — Med onimi, ki zahtevajo rešitev teh afer v posebni anketi je tudi — dr. Pavel Pestotnik in Ivan Kežar.

Kakor je videti nimamo samo v Ljubljani, marveč tudi v Belgradu svoje posebne stvari. Bo tedaj precej zanimivega, ker — precej gnjilega je bilo in je še v državi Srbije in v sedanji SHS.

Razume se, da bomo o vsem pravočasno in natančno poročali.

VPRAŠANJE PREHRANE, REKVIZICIJ IN DRUGIH... NADLOG.

Belgrad, 5. julija.

Na svojočasno javno vprašanje v Nar. predstavništvu od strani sodr. Ant. Kristana, kako si minister za prehrano predstavlja svoje nadaljnje postopanje v prasnih prehrane, je minister dr. Korošec odgovoril, da bo treba zopet poseči po vezani trgovini seve tudi po rekvizicijah in raznih enakih sredstvih, ki naj prebivalstvu zagotove zadostno prehrano. Ta odgovor g. Korošca so porabili naši slovenski "demokratje" (prav: liberalci). Poslanec Adolf Ribnikar je v "Domovini", to je v listu, ki ga naši liberalci izdajajo za kmete, napadel dr. Korošca, češ: kmetje, glejte rekvizirali bodo in to po zaslugi klerikalca Korošca. — Začela se je gonja proti SLS med kmeti, ki so seve veliki sovražniki vsake rekvizicije, ker večinoma žele, da bi svoje pridelke prodajali kar najdražje.

SLS je takoj občutila to agitacijo. Mesto pa, da bi odločno zastopala stališče dr. Korošca — je začela premišljati, kako bi oslabila liberatno gonjo. In v večerajnji seji je dr. Šimrak, hrvatski klerikalec, član Koroščevega kluba — interpelliral vodjo svojega kluba, g. dr. Korošca ali res misli rekvizirati —, če misli, naj rekvizira le pri onih kmetih, ki imajo nad — 100 johov zemlje! G. dr. Korošec je na to narofeno interpelacijo vprašanje takoj odgovoril, da se glede prehrane vrše konference s strokovnjaki in prizadetimi činitelji, da se pa ni še nič definitivnega sklenilo. Celo poslanske klube Nar. predstavništva je povabil na posebno sejo, na kateri se bo sklepalo, kako naj se urede prehranbene razmere v naši državi.

Adolf Ribnikar in liberalci so jo stem dobili! Dr. Korošec ni za rekvizicije, ker o tem: "kako bo" se šele razpravlja —; član njegovega kluba dr. Šimrak pa jasno pove, da naj se rekvizira le pri velikih posestnikih, pri onih, ki posedujejo nad 100 jutrov zemlje.

Volilci in pristaši SLS so lahko azdovoljni. Klerikalni delavci lahko rečejo; dr. Korošec bo rekviziral — klerikalni kmetje lahko trde: "mi nimamo sto jutrov zemlje, zato nas nikdo ne bo obteževal". . . . Tako se dela!

Srbski maturanti v Ljubljani.

— V soboto popoldne so pripeli iz Zagreba v Ljubljano srbski maturanti. Sprejelo jih je veliko občinstva, s čimur se je hotelo delati nacijonalistično propagando. V nedeljo in ponedeljek so si ogledali Ljubljano, posestili so škofijske zavode v Št. Vidu in Vrhniko. Danes so se odpeljali na Bled. — Srbski maturanti so si ogledali Ljubljano, središče Slovenije, in videli so tudi pravo stran duše slovenskega ljudstva, manifestacijo slovenskega proletarijata, ko je manifestiral za svojo in vsega človeštva pravice. Videli smo, da je med njimi veliko številno zavednih, ki so izpregledali in stopili na pravo pot življenja!

S tem so se združila naša in vaša sreca. Spoznali ste v teh dneh del Slovenije, a našega prebujenega Primorja in Goriške žal niste videli.

Pozdravljena nam srbska socialistična omladina!

Dva brezmesna dneva. Ministrstvo za prehrano in obnovo zemlje namerava vpeljati dva brezmesna dneva na teden. Število živine se je za časa vojne zelo zmanjšalo. Ako se bo v veliki meri nadaljevala uporaba mesa, more to znatno škodovati naši živinoreji.

Avstrijski militarizem. Pred enim tednom, je bilo mesto Maribor kakor v obsednem stanju. Patrulje peš in na konjih so korakale po mestu, tako so se gotovi krogi bali staknjujočega delavstva. Posebno most' je bil zelo zastražen. Tam je ouravljval službo celo nek višji oblastnik, ki je naganjal ljudi, da morajo hoditi na levi strani ter pri tem kričati v nemškem jeziku: "Ich lasse sie erschiessen, diese sozialistische Bande!" Tako obnašanje ni lepo niti za pijanega človeka, še manj pa za dotičnika.

MAZOLA je najboljšje olje za kuhanje in salato za vsako žensko—ki ima veliko družino.

MAZOLA vam štedi vaš čas in denar.

Nobenega sitnega "creaming" procesa ni potreba. To je vedno pripravljeno za pečenje ali za zabelo kekov in pajev.

Prihrani vam denar, kajti vi zamoretete zopet in zopet peči z isto količino Mazole.

Pri beljenju je treba eno četrtino ali eno tretino manj Mazole kot pa če uporabljate maslo ali mast.

Mazola da pri beljenju salate izboren okus.

To je čisto koruzno olje, napravljeno iz koruznih vršičkov ter je tolikokrat precejeno, dokler ni popolnoma čisto.

Corn Products Refining Co.
17 Battery Place, N. Y.



MAZOLA

POTOP. Zgodovinski roman.
Spiral H. Sienkiewicza. Poslovenil Podravski.

(Nadaljevanje)
Nemara se radi tega jezite, ker sem stopil s sabljo v roki med vaju. Če vam je on ljubši, potem gotovo nisem za vas! . . .
Alenka se prime z rokami za glavo ter ponovi nekočkrat:
"Bog! Bog! Bog!"
Toda ta bolest ni omečila Volodijevskega, ki se je priklonil in jezen odšel iz zobe. Zasedel je konja in odjezdil domov.
"Moja noga ne prestopi več tega praga," reče glasno, ko odjezdi iz Vodoktov.
Služabnik Širac, ki je jezdił zadaj, se približa urno in vpraša:
"Kaj pravite, gospod?"
"Bedak si!" odgovori Volodijeviski.
"To ste povedali že poprej, ko smo šli semkaj."
Nastane molčanje. Volodijeviski pa zamrma znovič:
"Z nevhvaležnostjo so me tu nasitili. . . Bržkone mi je že tako usojeno, da ostanem samec do smrti! . . . Kamorkoli se ganeš, povsod te zhođe trnje. . . Naj vrag vzame takšno usodo! . . . Kaj je vendar napačnega videla na meni?"
Volodijeviski se zamisli, na to pa se udari s pestjo po čelu.
"Že vem," zakliče, "ona ga bržkone še ljubi; ne more biti drugače! . . . Nu, to je še tem huje za-me . . . Prav pravi Zagloba, da z zaslugi se ne prikupiš ženski . . . Ženska in liseca sta dve najbolj prekalnjeni stvari na svetu! . . . Žal mi je, zelo žal, da se je to pripetilo, kajti očitvidno je tudi ona tako ponosna kakor Kmitica. Da, huđo mi je pri sreči, pa tudi neč bržkone ni lažje . . . Nu, ako Bog dá, se prebijem tudi brez nje. Revica, že brez tega jo tare žalost, jaz sem jo pa še spomnil na Kmitica in ji tako zastrupil njeno srce. Kaj takega se ne bi smelo zgoditi, a ker se je le zgodilo, treba je popraviti to napako . . . Naplšem ji pismo, naj mi odpusti in pomagati ji hočem, kolikor mi bo mogoče."
Daljše misli mu pretrga znovič strežaj Širac, ki se mu približa ter reče:
"Prosim, gospod, tam raz grič se nam bliža Harlamp z nekim jezdecem."
"Kje?" "Evo, tam!"
"Resnica, vidim dva jezdecu . . . Nu, Harlamp je ostal pri vojvodu vilenskem. Po čem ga poznaš tako daleč?"
"Po plavki. Saj pozna to kobila vsa vojska."
"Ali pa vidiš, da je plava? . . . Mogoče je kdo drugi."
"Poznam jo po hoji . . . Brezdvomno je Harlamp."

Volodijeviski vspodbode konja ter se kmalu prepriča, da spredaj jahajoči jezdec ni nihče drugi nego Harlamp, poročnik petigorskega praporu litevske vojske, njegov star znanec. Iz početka sta se čisto sprla; ko sta pa služila skupaj, sta se bolj in bolj zblíževala in postala celo dobra prijatelja. Ko zagleda Volodijeviski tavarisa, zdirja k njemu z razprostrtimi rokami.
"Kako se imaš, Nosač!" mu zakliče v pozdrav.

Nagovorjeni, ki je res zaslužil to ime radi svojega velikega nosu, mu pade v naročje. Po prvem radostnem odzdravu reče:
"Pridem nalašč k tebi z naročilom in denarji."

"Z naročilom in denarji! Od koga?"
"Od vojvode vilenskega, našega hetmana. Prinašam ti pismo z naročilom, da takoj začneš nabirati vojake; drugo pa imam za Kmitica, ki se baje tudi nahaja v tem kraju."

"Za Kmitica? . . . Bova mar dva nabirala v jedni okolici?"
"On odpotuje v Trsto, ti pa ostanesh tukaj."
"Od koga si izvedel, da sem jaz tukaj?"
"Hetman sam je to izvedel od tukajšnjih ljudi, ki služijo pri njem. Za to sem prišel naravnost semkaj. Tam te išljajo! . . . Šlihal sem kneza, našega gospoda, ko je rekel, da se ni nadejal podedovati kake stvari po vojvodi ruskem, da je pa vsekako podedoval najboljšega viteza."

"Velika čast je to za-me, da imam nabirati vojake; takoj se poprimem dela. Tukaj se ne manjka vojakov, samo da bi se jih s čim preživelo. Imaš-li mnogo denarja s seboj?"
"Ko prideva v Pacunele, že prešteješ."
"Namenjen si v Pacunele? Tam boš pa moral biti previden, ker tam kar mrgoli zalih deklet—"

"Radi tega pa ti tako dolgo bivaš tam. Čakaj, imam tudi drug zaseben list od hetmana za-te. "Sem z žnjim!"
Harlamp izvleče pismo z razvilovim pečatom. Volodijeviski odpre ter čita:
Gospod polkovnik Volodijeviski!

"Ker poznam vašo dobro voljo, da radi služite domovini, naročam vam: nabirajte vojake, pa ne tako, kakor se jih navadno, marveč z veliko marljivostjo, kajti . . . perienlum in mora. Če nas hočete razveseliti, delajte na to, da bo pripravljen konec julija, nadalje in polovici avgusta prapor na pohod. Ne vemo pa, kje lahko dohite dovolj dobrih konj, kajti novece pošiljamo le malo, ker jih nismo mogli več dobiti od zakladnika, ki nam že davno ni naklonjen. Polovico tega denarja dajte Kmiticu, za katerega ima gospod Harlamp posebno naročilo. Pričakujemo od obeh, da nam vneto izvršita naročilo. Ker nam je pa došla novica o njegovi razposajenosti v Upti, vam naročamo, da prevzamete vi njegovo pismo od gospoda Harlampa, ter sami razsodite, ali bi se mu je oddalo ali ne. Ako bi bilo njegovo početje preveč sramotilno, ne dajte pisma, da bi nam ne prebaciivali naši sovražniki, kakor gospod zakladnik in vojvoda viteški, da izročimo podobne opravke malopridnešem.

Vaši lasje potrebujejo dobro sredstvo za izpiranje. Vsakdo naj bi rabil Severovo toniko za lasse (Severa's Hair Tonic), katero je izmed dobrega najboljše zdravilo proti izpadanju las, ki obnem povzroči lepo rast las.

Cistost ust je zelo važno za zobe kot za zdravje sploh, zato naj se vsaj enkrat na dan izpirajo. Severov Antiseptol (Severa's Antiseptol) je kot nalašč za ta namen. Poskušnja vas o tem potrdi. Cena 35c in vojni davek 2c.

Ali imate hrbtobol?

To dokazuje da so vaše ledvice v neredu in potreno je, da živitate zdravilo, katero odpravi bolečino in hrbtu in vam zopet povrne krepko zdravje. Z lastne izkušnje vam priporočamo

Severovo zdravilo za obisti in jetra.

(Severa's Kidney and Liver Remedy), katero je neprekosljivo zdravilo zoper vnetje ledvic in mehurja, težkemu odtoku vode, bolečinam pri odtakanju vode, nezdravemu in kislemu želodcu in hrbtobolu ki prihaja od bolnih ledvic. Zelo priporočljivo za otroke, ki po noči močljivo postelj. Cena 75c in \$1.25. Vojni davek je 3 in 5 centov.

Ako ne dohite Severovih zdravil v lekarni, potem pišite in pošljite potrebno svoto z vojnim davkom na: **W. F. SEVERA CO., Cedar Rapids, Iowa.**

Vaše lice naj bi bilo srečno zdravja, prosto vseh težkoč. Če temu ni tako tedaj rabilite Severovo Creme (Severa's Face Cream) To je znamenito sredstvo za doseglo lepe kože in črnega lica. Cena 35c in vojni davek 2c.

Toiletno milo mora biti popolnoma čisto da je antiseptično in zdravo za kožo. Najboljše za to svrhu je Severovo zdravilno milo, katerega naj bi rabil vsak član družine, vsak dan v letu. Poskusite in se prepričajte. Cena 25c in vojni davek 1c.

KAJ VAM JE POTREBNO. BERITE V LASTNO KORIST.

Posiljanje denarja.
Po John Nemeth State Bank, katere ima svazo z banko v Zagrebu, morate poslati denar v stare domovino. Potreba in revščina je velika. Zahtevajte cenik. Za denar se vam garantira.
Krona se sedaj selo po osol. Kupite krono za bančne nakaznice v John Nemeth State Bank. Zahtevajte, da se vam vse glade teh nakaznic natančno razloži. Vidite dolarje v banki na bančnici.
Posiljite denar na John Nemeth State Bank, ker dolar ima samo tedaj vrednost, ako vam osol tudi gotovo odstopo. Denar dohite nazaj kadar hočete.
Ako hočete potovati domov, ne zapuščite dela, ampak pišite na spodnji naslov, da se vam stvar najprej razloži.

JOHN NEMETH STATE BANK.
1597 SECOND AVE. NEW YORK, N. Y.